

Ict3-VL-3

Přemyslovská knížata

Vysvětlivky: **U** - metodické pokyny pro učitele
Ž - ikona kamery spouští video ukázky
U - pokyny a úkoly pro žáky
Vv - náměty do vyučovacích hodin jiných předmětů

Vytvořila: Mgr. Gabriela Kovářová

1 14-16:27

1. Počátek českého státu

V Čechách jsou menší knížectví (9. -10. století)
 V nich vládla knížata z rodu Přemyslovců.
 Nová území získávali **bojem, sňatky i dohodou**

kníže Bořivoj a Ludmila

- přijali na Moravě křesť od Metoděje
- zakládají první kostely - šíří **křesťanství**
- hlavní sídlo na Pražském hradě
- objevují se první písemné zprávy o dějinách Čech
- s křesťanstvím se šíří i vzdělanost (čtení, psaní)
- knihy psali ručně mniši v kláštrech.

1 14-16:27

Svatý Václav

- byl vnukem Bořivoje a Ludmily (vychovávala ho babička a zajistila mu vzdělání)
- aby zabránil válkám, platil německému králi poplatek za mír (120 volů a 500 hřiven stříbra)
- mladší **bratr Boleslav** uchystal na Václava past a zavraždil ho. Nastalo období válek.
- Václav i Ludmila byli prohlášeni za svaté
- Václav je patronem české země - státní svátek 28. září

1 14-16:27

2. Slavníkovci

- byli pro Přemyslovce nebezpeční, proto **Boleslav II.** zaútočil na hradiště Slavníkovců a všechny nechal zabít
- přežil pouze Vojtěch, protože byl mimo naše území.

Vojtěch z rodu Slavníkovců

- byl velmi vzdělaný a šířil křesťanství po celé Evropě
- zasloužil se o vznik prvních **klášterů**
- byl za zásluhy o šíření křesťanství **prohlášen za svatého**

1 14-16:27

Oldřich a Božena

Boj o moc v rodě Přemyslovců i útoky nepřátel způsobovaly bídu a utrpení.

kníže Oldřich

- syn Boleslava II.
- byl bojovný, rád jezdil na lov,
- vzal si za ženu prostou ženu Boženu
- připojil Moravu k Čechám

- po setkání s **poustevníkem Prokopem** dal postavit klášter, kde se konaly bohoslužby ve slovanském jazyce

1 14-16:27

3. Břetislav a Jitka

syn Oldřicha a Boženy - **kníže Břetislav** – patřil k nejslavnějším českým knížatům

- nechal budovat **strážní hrady** na ochranu Moravy (Břeclav)
- svou ženu Jitku unesl z kláštera
- stanovil **nástupnický řád** -vládu otci přebírá vždy nejstarší syn

Břetislav měl několik synů. Nejúspěšnější byl **Vratislav II.**

- získal r. 1085 **královský titul** (pouze pro sebe)

1 14-16:27

Co je správně?

- KŘESŤANSTVÍ je vira :**
 - v mnoho Bohů
 - v žádného Boha
 - v jednoho Boha
- Křesť na Moravě přijali :**
 - Oldřich a Božena
 - Bořivoj a Ludmila
 - Břetislav a Jitka
- Patronem české země je :**
 - svatá Ludmila
 - svatý Vojtěch
 - svatý Václav
- Václava zavraždil :**
 - bratr Boleslav
 - matka Drahomíra
 - slavníkovec Vojtěch
- Nástupnický řád zajišťuje :**
 - vládu nejstarší dceři
 - vládu pouze mužům
 - vládu nejstaršímu synovi
- Prvním českým králem se stal :**
 - Bořivoj
 - sv. Václav
 - Vratislav II.

1 14-16:27

1 14-16:27

4. Život za vlády Přemyslovských knížat

Prostí lidé žili v nížinách, v dřevěných chatrčích, vznikají osady. Bohatí si staví kamenné domy. Rozvoj obchodu a řemesel.

Knížata si staví kamenné hrady (Pražský hrad)

Mniši a kněží žili v kláštěrech - sídlo vzdělanosti. Psali ručně knihy na pergamen.

Kosmova kronika česká

- napsal ji Kosmas (děkan sv. Víta v Praze)
- je psána latinsky
- má 2 části:
 - část – bájně vyprávění starců (pověsti)
 - část – to, co Kosmas sám zažil

1 14-16:27

Za vlády Přemyslovských knížat (11. - 13. století) se v umění a ve stavebnictví projevuje

ROMÁNSKÝ SLOH

- pochází z Říma (Roma = odtud ROMÁNSKÝ)

Základní rysy:

- stavby mají silné kamenné zdi bez omítky
- malá okna s obloukem nebo sružená okna
- vnitřní prostory byly malé a tmavé

1 14-16:27

Románské stavby:

ROTUNDA – kostel kruhového tvaru jen pro knížete a rodinu

- Rotunda sv. Kateřiny - Znojmo
- Rotunda sv. Jiří - hora Říp

BAZILIKA – kostel obdélníkového tvaru pro větší počet lidí

- Bazilika Nanebevzetí Panny Marie v Tismicích

Hradiště jsou přestavována na **kamenné hrady**

1 14-16:27

Co je správně?

- První kláštery byly sídlem :
 - knížete
 - vzdělanosti
 - řemeslníků
- V kláštěrech žili :
 - kníže a jeho rodina
 - prostí lidé
 - mniši a kněží
- První kroniku napsal :
 - Dalimil
 - kníže Břetislav
 - Kosmas
- Prostí lidé žili :
 - v kláštěrech
 - v dřevěných chatrčích
 - v kamenných hradech
- Románský sloh pochází :
 - z Říma
 - z Rumunska
 - z Ruska
- Románské stavby jsou :
 - rotunda a arkýř
 - bazilika a mansarda
 - rotunda a bazilika

1 14-16:27

ZRNKA MOUDROSTI

1. Neodkládej na zítřek, co můžeš vykonat dnes.
2. Nenuť druhého k práci, kterou sám nechceš vykonat.
3. Rozhněváš-li se, počítej do deseti než něco řekneš nebo uděláš.
4. Čím je člověk rozumnější a lepší, tím více dobra nachází u jiných.
5. Hněv je vždy škodlivější než urážka, která jej vyvolala.
6. Dělej dobré skutky tajně.
7. Nejskvělejší talenty ničí se zahálkou.
8. Jednou z nepochybných a čistých radostí je odpočinek po práci.
9. Když mluvíš, tvoje slova by měla být lepší než mlčení.
10. Člověk nachází své štěstí jen tehdy, když pracuje pro jiné lidi.
11. Člověk, který má tělo malé a slabé, může mít ducha velkého a silného.
12. Překonavej zlo dobrem, hněv mírností, skoupého dary. lháje pravdou.

1 14-16:27

**GRATULUJI Ti k úspěšnému zvládnutí učiva
o PŘEMYSLOVSKÝCH KNÍŽATECH**

POSTUPUJEŠ do dalších tajů naší historie 😊

1 14-16:27

Zdroje obrázků a informací:

Znak Přemyslovců (č.1)
Stribrna, J. a kolektiv. *Učebnice Vlastivěda 4. ročník*, Brno: Nová škola, 2004.

Křest Bořivoje a Ludmily (č.2), Sv. Vojtěch (č.4), Oldřich a Božena (č.5), Břetislav a Jitka (č.6), Kosmas (č.7)
Harna, J. a kol. *Vlastivěda, Obrazy ze starších českých dějin (pro 4. ročník)*, Pardubice: ALTER, 1996

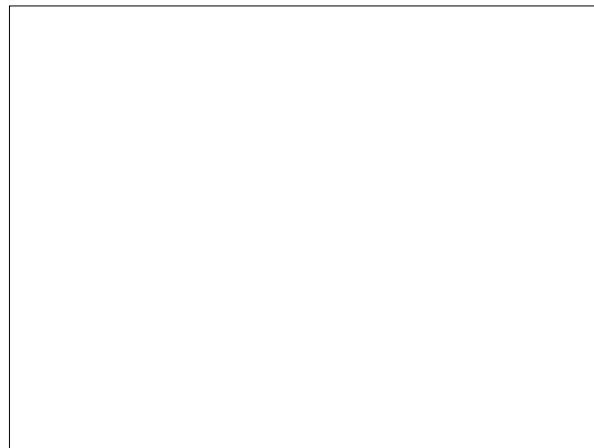
Sv. Václav (č.3)
Čapka, Fr. Klíma, B. *Příloha k učebnicím vlastivědy obrazy z českých dějin pro 4. a 5. ročník*, Pardubice: Alter, 1996

Románský sloh (č.8)
Stavitelské slohy na našem území, Ostrovačice 157: LUMŮR,

Mnich (č.9)
http://www.gify.nou.cz/lid_mmich_soubory/mn3.gif

Video:
<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10177109865-dejiny-udatneho-ceskeho-naroda/dily/> (29.1.2012)

1 14-16:27

2 25-15:49